

Nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat 2016
(Inuusutissarsionermut, Suliffeqarnermut, Niuernermut Nunanullu Allanut
Naalakkersuisoq)

Saqqummiussissut

Nunanut allanut tunngasutigut naalakkersuinikkut ingerlatsineq pillugu nassuiaat 2016 tassaavoq ukiumi kingullermi immikkoortuni pingaarutilinni Naalakkersuisut suliniutaasa killiffiat, kiisalu siunissami qaninnermi ineriartornermi ilimagisat.

Nunat arlallit ukiuni makkunani oqaatigisarpaat Issittoq nunanut allanut naalakkersuinikkut ingerlatsinerminni pingaartillugu salliutinneqartariaqartoq. Taama isumaqarnissaminut soorunami tikilluaqusaapput. Qallunaat naalakkersuisui ukiuni kingullerni Issittoq aamma qallunaat nunanut allanut naalakkersuinikkut suliaqarnerminni siunissami pingaarnerpaassasoq oqaatigisarpaat.

Nunani allani Issittumut naalakkersuinikkut sulinermi Issittumut inuinullu isummertarnerat pingaarpoq, matumanilu Nunatsinnut tunngasunik, taamaalilluta najugarput pillugu allat isumaannik naalakkersuinerannillu ussiataarneqaannassannginnatta. Tamanna pingaartumik Danmarkimut qanimut suleqatigisatsinnut soorunami aamma tunngavoq. Kunneqarfik Danmark Issittumi naalagaaffimmi ataatsimik immikkoortortaqqarpoq, taannalu tassaavoq Kalaallit Nunaat. Issittumut tunngatillugu suliassaqaarfinni oqallinnerni amerlanerpaani uagut nammineq akisussaasuuvugut. Taamaammat aamma nunatta oqartussattalu suleqatigiilernissamut periarfissat amerliartortut inerisarlugillu iluaqutigissavaat, ilisimatusarnermut, piorsarsimassutsikkut, inuusutissarsiutitigut silalluunniit pissusaanut tunngasuugaluarpata.

Issittoq aalajangersimanngitsumik periarfissaanngilaq, Issittoq tassaavoq nunarsuup ilaa Kalaallit Nunaannut atasarujussuaq, naalakkersuisutut akisussaasutut Namminersorerullutik Oqartussalli eqqunneqarmata Issittumut tunngasunik aqutsinerput nunarsuarmioqatitsinnut ersarissumik paasitissallugu pingaarpoq. Nunat allat, Savalimmiunit Kinamut, Issittumi suliassat tungaatigut piorsarneranni siunnerfitta attattuarnissaa pingaarpoq nunallu tamalaat akornanni soqutigisatta uatsinnut ajoqutaanatik iluaqutaanissaat illersorlugu.

Nunarsuaq avatangiiserput allanngoriartortupilussuavoq. Tamannalu nunatsinnut aamma sunniuteqartussaavoq.

Ukiuni aggersuni Tuluit Nunaat Europami suleqatigiinnermit anisussaavoq. Taama aalajangerneq Nunatsinnut aamma kinguneqarsinnaavoq. Kalaallit Nunaata EU-mut attavii, pingaartumik ilinniartitaanerup, inuusutissani aalisarnermullu tunngasut aningaasaqarnitsinnut pingaaruteqartorujussuupput. EU-p Tuluillu Nunaata isumaqatiginninniarnissaanni Tuluit Nunaata aninerata kingorna EU-mik suleqateqarnitsinnut tunngasunik Kalaallit Nunaata siunertamut naapertuutinnngitsumik eqqugaannginnissaa qulakkeerniassavarput.

Tuluit Nunaata EU-mit anineranut atatillugu Atlantikup Avannaanut pissutsinut tunngasunut allatorujussuaq isummertariaqalersinnaavugut. Taama allangorneq peqqissaarullugu suliarisassaavoq, aammali pissutsit allangornerisa kingunerisaannik Tuluit Nunaannut tunngasuni suliani pingaarnersiuisariaqalissaagut.

Kalaallit Nunaat Amerikap avannarliup nunavittaata ilagaa Pituffillu nunavimmi najukkatta isumannaallisaanikkut qularnaarniarnerani pingaartutut inissisimavoq. USA-p 2014-imi Pituffimmi sullissinissamut isumaqatigiissummik kalaallinit piginneqataaffigineqanngitsumut tunniussinissamut aalajangernerata kinguneraa USA-mik isumaqatigiissutitsinni oqimaaqatigiittoqarunnaarnera.

USA-p Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfeqarneranit Kalaallit Nunaat kalaallillu inuiaqatigiit annerpaamik pissarsiffigineqarnissaa qulakkeerneqartariaqarpoq. USA-p nunanut allanut ministeriata John Kerryp Kalaallit Nunaannut 2016-imi tikeraarnerani Naalakkersuisut erseqqarissumik nassuiarpaat USA-p 2014-imi sullissinissamut isumaqatigiissummik tunniussinissamut aalajangernerata USA-p Kalaallit Nunaatalu akornanni pissutsinut tunngasuni oqimaaqatigiinnermut sooq akornusiisimanersoq aamma USA-p Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfeqarneranit Kalaallit Nunaannut kalaallillu inuiaqatigiivnut annerusumik iluaqutaanissaata qulakkeerneqarnissaanut siumut isigisumik aaqqiisoqarnissaa sooq naatsorsuutiginerippat.

Nunanut Allanut Sillimaniarnermullu Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut peqatigalugit augustimi Washington, D.C.-mut Colorado Springsimullu USA-miittumut angalapput Amerikamiut Kalaallit Nunaanni sakkutooqarfeqarneranni pissutsit suut atuuttuunersut paasisassarsiorfigiartorlugit. Ataatsimut ersarissumik oqariartuuteqarput Kalaallit Nunaata pissutsit maanna atuuttut akuerisinnaanginnerinut tunngasunik, Illersornissamut isumaqatigiissut 1951-imeersoq kingornalu tapiliunneqartut malillugit Kalaallit Nunaat kalaallillu inuiaqatigiivi siunissami USA-p Kunneqarfiullu Danmarkip illersornissamut isumaqatigiissutaanni aalajangersimasunik pissarsisarnissaat qulakkeerneqanngippat. Suleqatitta tungaannut ataatsimiititaliap Naalakkersuisut piumasaqaataannut tapersersuinerat pingaarluinnarpoq nunarsuarmioqatitsinnullu oqariartuutaalluni pingaarutilerujussuaq. Suliami tassani Inatsisartut tamarmiusut piumasaqaaterput tapersersorpaat.

Suliani USA-mik illersornissamut suleqatigiinnermut tunngasuni Qallunaat naalakkersuisui Itillimi nalunaarut aqutigalugu 2003-mili imminut pisussaattippoq Kalaallit Nunaat peqataatittuaannassallugu.

Washington, D.C.-mi Sinniisoqarfimmik ammaaneq taamatut sulinissamut qulakkeerninnissamut aqutissiueqataavoq. Naalakkersuisut aamma pingaartittussaassavaat illersornissamut isumannaallisaanermullu tunngasuni Kalaallit Nunaata soqutigisaasa qulakkeernissaannut isumalluutissaqarnissaq, suliaasaqarfinni taakkunani Kalaallit Nunaata soqutigisai pitsaasumik suliarineqassappata. Illersornissamut sillimaniarnermullu tunngasuni Danmark oqartussaavoq, kisianni Kalaallit Nunaata peqataatinneqartussaanageranik piumasaqaataappat Namminersorlutik Oqartussat nammineq soqutigisani pitsaasumik aallutissappagit isumalluutit piginnaasallu pisariaqartinneqartut pigiuarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq - aamma Danmarkimut tunngatillugu - taamaalilluni kalaallit soqutigisaat isiginiarneqarnerussammata.

Inuiattut ineriartornissatsinnut suut aqutigissanerlugit uagut nammineq aalajangissavarput. Naalackersuinikkut ingerlatatta nunarsuarmioqatitsinnit ilisimaneqarnissaat uagut nammineq qularnaassavarput. Nunarsuarmi immikkoortortatta inuiaqatitsinnut iluaqutaasumik ataatsimoorluta nunarsuarmioqatigut soqutiginnitsilissavavut.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalackersuisut nassuiaataat Inatsisartunut suliarisussanngortillugu tunniuppara.